



5.søndag i fasten– Pasjonssøndagen -2019 – Lars Borgström (LFS)

Tekster: Salme 43; 4 Mos 21:4-9; Hebr 9:11-15; Joh 8:46-59; II Joh 11:46-57

Jesus fick lida något oerhört mycket, långt utöver vad vi kan ana, tänka eller förstå, och av det latinska ordet för att lida, *patio*, har vi fått namnet för denna söndag: passionssöndagen.

Jesus hade just uppväckt sin vän Lasarus från de döda (Joh. 11:1–45). Detta under fick inte makteliten i Jerusalem att tro på Jesus och ta emot Honom som Guds Messias, utan tvärtom sammangaddade de sig när de nåddes av rapporter om det inträffade och sade till varandra: ”Vad gör vi? Den här mannen gör många tecken. Låter vi Honom hålla på så här kommer alla att tro på Honom, och sedan kommer romarna och tar ifrån oss både templet och folket” (v 47–48). De var mer måna om sin egen höga ställning och folkets och templets fortbestånd än att låta Sanningen bli uppenbar för alla. Hellre än att Sanningen skulle få stråla fram i all sin härlighet ville de undanröja den man som de uppfattade som ett hot. Detta är ett fenomen vi alltför väl känner igen hos många makthavare tiderna igenom.

Till sist sade ledaren bland dem, Kajfas: ”Ni förstår ingenting. Inser ni inte att det är bättre för er att en man dör för folket än att hela folket går under?” (v 49–50). Utan att han själv visste om det uttalade han därmed den evangeliska sanningen, att ”en har dött för alla, och därför har alla dött” (2 Kor. 5:14), d.v.s. Jesu död blev en ställföreträdande död för oss alla, och därför behöver vi nu inte gå under för våra synders skull. Priset är betalat och därför får vi som tror på Honom gå fria och leva för evigt.

Evangelisten Johannes inflikar en kommentar till att Kajfas profeterade om Jesu ställföreträdande offerdöd: ”Detta sade han inte av sig själv, utan som översteprästat det året profeterade han att Jesus skulle dö för folket, och inte bara för folket utan också för att samla och förena Guds skingrade barn” (v 51–52). Kajfas innehade översteprästämbetet och var därför i en mening Guds smorde, den med den Helige Ande insatte ämbetsbäraren. Oljan som användes vid installationen och göts över översteprästens huvud var det yttre, symboliska tecknet på detta (2 Mos. 30:30–31). I denna funktion uttalade Kajfas, utan att han själv ens förstod det, försoningens hemlighet! Detta lär oss, att ibland kan sanningen sägas av de mest oväntade personer, komma från de mest oväntade håll. T.o.m. en åsna (4 Mos. 22:28) och en tupp (Matt. 26:74) har fått tjänstgöra som Guds ords härolder! Det lär oss också att Guds bestämda ordningar för sin kyrka med ämbeten och sakrament är giltiga även om ämbetsinnehavaren inte lever upp till de moraliska eller andliga förväntningar man med rätta ställer på den som är präst i Kristi kyrka. Inte så att präster inte ska avsättas om de visar sig vara falska lärare eller lever i grova synder, utan att deras ämbetsgärningar är giltiga även om de personligen kommer till korta i olika avseenden.

Vi ska nu med hjälp av denna söndags episteltext (första årgångens), Hebr. 9:11–15, se hur Kajfas profetiska ord om att folket skulle räddas genom Jesu död gick i uppfyllelse. Den texten talar om Jesu eviga prästämbete, att Han är den helige, oskyldige, obefläckade, från synder skilde och över himlarna upphöjde Översteprästen som offrat sig själv, en gång för alla, och därigenom frälst dem, som genom Honom kommer till Gud. Han gick en gång för alla in i det allra heligaste, inte med bockars och kalvars blod utan med sitt eget blod, och vann en evig återlösning. Och i evangeliet hörde vi den onde översteprästen Kajfas, sig själv ovetande uttala Guds frälsningsrådslut: ”Det är bättre för er att *en* man dör i folkets ställe än att hela folket går under.”

Predikan idag ska handla om hur Jesu översteprästerliga ämbete från epistelläsningen hör samman med det som Kajfas fick förkunna i evangelieläsningen, att Jesus skulle dö för att folket skulle få leva – och hur detta är *uppfyllelsen* av den gammaltestamentliga bakgrunden med den bockblodsbestänkta nådastolen i Jerusalems tempel (2 Mos. 25:17–22). Det som i Gamla testamentet dunkelt, på ett skugglikt sätt, antyds blir förklarat på ett tydligt sätt i Nya testamentet.

Skuggbilden

I det gamla Israel fanns en plats, ett ställe, där försoningens verklighet särskilt tydligt framträdde, nämligen nådastolen i Jerusalems tempel. Nådastolen var det gyllene locket på förbundsarken där de tio budens två stentavlor förvarades i botten. Förbundsarken stod i det innersta rummet i templet som kallades "det allra heligaste". Detta rum var så heligt att det avskildes genom en förlåt, ett tjockt draperi. Endast översteprästen fick gå in dit en gång om året. Det skedde på den stora försoningsdagen, *yom kippur*, då han bestänkte nådastolen med blodet av en bock (3 Mos. 16:15–16). *Yom kippur* betyder ordagrant "övertäckardagen", d.v.s. den dag då förbundsarken övertäcktes med bockens blod. Alla Israels synder under det gångna året förläts på den stora försoningsdagen.

Verkligheten

Med den gammaltestamentliga skuggbilden som bakgrund kan vi bättre förstå vad som hände i tidens fullbordan, då Jesus offrades på korset den dag som blev den verkliga försoningsdagen, den sanna *yom kippur*. Om ceremoniallagen, alla Guds föreskrifter för offer- och tempeltjänst, gäller nämligen att den endast innehåller en skugga av det goda som kommer, d.v.s. Kristi fullkomliga offer, "och inte tingen i deras verkliga gestalt" (Hebr. 10:1). Jesus fullbordar såsom Översteprästen den gammaltestamentliga offertjänsten. Jesu blod är nämligen det verkliga offerblodet som förebildades av bockens blod i Jerusalems tempel.

När Jesus instiftar nattvarden säger Han: "Detta är mitt blod, förbundsblodet, som är utgjutet för många till syndernas förlåtelse" (Matt. 26:28). Detta sade Han med tanke på det som skulle ske dagen därpå. Och det som utspelade sig på Golgata inträffade samtidigt i det himmelska tabernaklet: Kristus gick "en gång för alla in i det allra heligaste, inte med bockars och kalvars blod, utan med sitt eget blod, och vann en evig återlösning" (Hebr. 9:12). De gammaltestamentliga prästerna och offergåvorna var bara skuggbilder av den sanna Översteprästen som bar fram sig själv som det felfria offret (Hebr. 9:14), giltigt för alla tider (Hebr. 10:12).

Detta gjorde Han som Översteprästen för ett nytt förbund, ett nådeförbund. Över nådastolen i Himlen stänkte vår Översteprästen sitt blod, samma blod som just då rann ur Hans kropp, där Han hängde på korset för våra synders skull. Jesu rena, gudomliga blod övertäcker lagtavlor och alla överträdelser mot dem som hela mänskligheten, genom alla tider, har gjort sig skyldig till. De gammaltestamentliga översteprästernas offer gällde endast Israels folk, men – som Johannes skriver i vår predikotext – Jesu offerdöd gällde "inte bara för folket utan också för att samla och förena Guds skingrade barn" (v 52), varhelst dessa än befinner sig över hela världen.

Gud är rättfärdig genom att Han bestraffar all synd – allt annat skulle strida mot Hans rättvisa och Hans värnande om det goda. Men Han bestraffade synden i sin Son. Samtidigt är Han också rättfärdig genom att Han infriar sina nådelöften att förlåta all synd – allt annat skulle strida mot Hans trofasthet. Även förlåtelsen skedde i Sonen. Så uppenbaras för oss Guds viljas hemlighet, det eviga frälsningsrådslutet, "att i Kristus sammanfatta allt" (Ef. 1:10). Utanför Sonen, i otrons avvisande av Honom, finns bara Guds brännande vrede över världens synd. Paulus skriver: Kristus Jesus

"har Gud, genom Hans blod, ställt fram som en nådastol, att tas emot genom tron. Så ville Han visa sin rättfärdighet, eftersom Han hade lämnat ostraffade de synder som förut hade blivit begångna, under tiden för Guds tålmod. I den tid som nu är ville Han visa sin rättfärdighet: att Han själv är rättfärdig, när Han förklarar den rättfärdig som tror på Jesus" (Rom. 3:25–26).

När Jesus dog på korset, brast förlåten i templet i två delar, uppifrån och ända ner (Matt. 27:51). Så länge det främre rummet bestod, visade den Helige Ande att vägen till det allra heligaste ännu inte var uppenbarad (Hebr. 9:8). Men när Jesus i sin kropp bar våra synder upp på förbannelsens trä och led döden för dem, förändrades förutsättningarna helt och hållet. Förlåten brast. Vägen blev öppen och fri för varje syndare till nådens tron, det allra heligaste. Frälsningshemligheten hade uppenbarats. Jesus öppnade vägen för var och en till Guds kärleksfulla fadershjärta.

En nådastol Herren Gud oss givit,
som genom blodet oss vunnen är.
Och Jesus själv en försoning blivit
för världens synder, så ordet lär. (Lova Herren 432:1)

Amen.